

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., v právní věci žalobkyně **Z. Š.**, proti žalovanému **Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, ve věci žaloby na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného,

t a k t o :

I. Žaloba se **z a m í t á**.

II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 31.10.2016 se žalobkyně domáhala ochrany před nezákonným zásahem Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, který spatřuje v jeho tvrzení, že „podle ust. § 96 odst. 1 správního řádu lze usnesení o zahájení přezkumného řízení vydat nejpozději do 1 roku od právní moci rozhodnutí ve věci“ a ve vydání sdělení č. j. MSK 86855/2016 ze dne 29. 8. 2016, v němž je uvedené sdělení obsaženo. Žalobkyně měla za to, že z dikce ustanovení § 96 odst. 1 zákona

č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), plyne, že v jednoróční lhůtě od právní moci rozhodnutí se musí správní orgán dozvědět o důvodu zahájení přezkumného řízení (obdržet podnět), nikoli vydat usnesení o zahájení přezkumného řízení.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě ze dne 10. 1. 2017 uvedl, že má zato, že jeho sdělení č. j. MSK 86855/2016 ze dne 29. 8. 2016 bylo vydáno v souladu se všemi ustanoveními správního řádu. Tímto sdělením žalovaný reagoval na podnět žalobkyně na zahájení přezkumného řízení. Vzhledem k tomu, že předmětné usnesení o zastavení územního řízení nabylo právní moci dne 1. 7. 2015, vyrozuměl žalovaný žalobkyni o uplynutí objektivní lhůty pro zahájení tohoto řízení. Z dikce zákona jednoznačně vyplývá, že právní moc rozhodnutí je určující pro počátek běhu lhůty k zahájení přezkumného řízení, nikoli lhůty, v níž musí správní orgán obdržet podnět.

Žalobkyně v podání ze dne 10. 2. 2017 setrvala na svém stanovisku. V podání ze dne 4. 4. 2017 se na podporu svého právního názoru o běhu lhůt dovolávala rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 74/2013-45 ze dne 9. 12. 2014.

U jednání dne 5. 4. 2017 účastníci setrvali na svých stanoviscích.

Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobkyně dne 28. 6. 2016 odeslala žalovanému žádost o provedení přezkumného řízení, a to ve vztahu k usnesení Městského úřadu Frýdlant nad Ostravicí č. j. MUFO 16334/2015 ze dne 1. 6. 2015, jímž bylo zastaveno řízení o umístění stavby rodinného domu s příslušenstvím. Sdělením žalovaného k uvedenému podnětu č. j. MSK 86855/2016 ze dne 29. 8. 2016 byla žalobkyně vyrozuměna o tom, že přezkumné řízení zahajováno nebude, neboť usnesení Městského úřadu Frýdlant nad Ostravicí č. j. MUFO 16334/2015 ze dne 1. 6. 2015 nabylo právní moci dne 1. 7. 2015. Jednoróční lhůta pro zahájení přezkumného řízení tak uplynula 1. 7. 2016, a proto přezkumné řízení nelze zahájit.

Krajský soud vycházel při posouzení namítaného nezákonného zásahu ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu (§ 87 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Zdejší soud se zabýval otázkou aktivní věcné legitimace žalobkyně, tedy otázkou důvodnosti návrhu u zásahové žaloby. Je nutno zkoumat pět podmínek. Vymezením těchto podmínek se zabýval i Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) kupříkladu v rozsudku č. j. 5 Afs 266/2015-29 ze dne 3. 6. 2016 (veškerá rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz): „Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle ust. § 82 a násl. s. ř. s.

poskytnout (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 - 65, publ. pod č. 603/2005 Sb. NSS, ze dne 9. 1. 2013, č. j. 1 Aps 10/2012 – 20, nebo rozsudek ze dne 27. 11. 2014, č. j. 7 Afs 125/2014 - 32).“

Stejně jako NSS v označeném rozhodnutí, se i krajský soud zabýval otázkou, zda byla žalobkyně v důsledku sdělení žalovaného č. j. MSK 86855/2016 ze dne 29. 8. 2016 přímo zkrácena na svých právech a dospěl k závěru, že tímto sdělením nebyly žalobkyni uloženy žádné povinnosti ani omezena její práva. K přezkumu postupu správního orgánu, který nevyhoví podnětu k uplatnění dozorčího prostředku se zdejší soud již vyjadřoval, a to i ve sporu mezi týmiž účastníky (srov. rozsudek Krajského soudu v Ostravě č. j. 22 A 111/2016-47 ze dne 15. 3. 2017). Užití dozorčího prostředku je z hlediska toho, kdo k němu dává podnět, nenárokové, neslouží totiž k realizaci veřejných subjektivních práv jednotlivců, nýbrž k ochraně veřejného zájmu na zákonitosti výkonu veřejné správy. Na tomto stanovisku stojí judikatura správních soudů neměnně od svých prvopočátků až do současnosti. Již bývalý správní soudní dvůr ve Vídni vyslovil, že *„užití státního dozorčího práva se uskutečňuje pouze ve veřejném zájmu a právo strany na to, aby úřad v konkrétním případě užil toto oprávnění k ochraně jejích práv, neexistuje, neboť uplatnění práv strany lze dosáhnout jen v řádném instančním postupu“* (nález č. 3550 ze dne 17. 11. 1888, publ. pod č. Budw. 4348). Strana dovolávající se dozorčího práva nemá nárok ovlivnit, zda a jakým způsobem státní úřad toto právo užije (nález bývalého správního soudního dvora ve Vídni č. 5657 ze dne 27. 5. 1914, publ. pod č. Budw. (A.) 10.219.) Na uvedenou judikaturu v mnoha rozhodnutích plynule navázal bývalý československý nejvyšší správní soud, jenž kupříkladu uvedl: *„Jak však již nejvyšší správní soud v přechytných svých nálezech vyslovil, nemá strana na výkon práva dohlédacího úřadům propůjčeného vůbec nijakého subjektivního nároku. Právo dohlédací vykonávají úřady jen jménem státu jako část své úřední kompetence k ochraně veřejných zájmů. Jest arcit' pravda, že tyto veřejné zájmy mohou jíti paralelně se zájmy soukromými, tak že ochranou oněch dostane se ukojení i těmto, však tento možný reflexivní účinek nečiní účastníka ještě procesní stranou, mající nárok na úřední rozhodnutí.“* (Nález bývalého československého nejvyššího správního soudu č. 5181 ze dne 28. 3. 1923, publ. pod č. Boh. A 2156/23) Kategoricky pak soud prohlásil, že *„z toho, že při výkonu dozorčího práva jde o ochranu veřejných zájmů, plyne, že soukromá strana nemůže nikdy uplatňovati nárok na to, aby úřad vykonal dozorčí právo jemu příslušející, neboť ochrana zájmů veřejných náleží toliko úřadu, jak nejvyšší správní soud v četných svých nálezech opětovně již vyslovil a jak konstantně judikuje. Nemá-li strana podle toho vůbec subjektivního právního nároku na to, aby úřad užil svého dozorčího práva, lze jí tím méně přiznati nárok, aby je vykonal v její prospěch určitým, o ní žádaným způsobem (...). Odepře-li dozorčí úřad vykonati své dozorčí právo, na jehož výkon strana nemá subjektivního právního nároku, pak tímto odepřením nemůže býti její subjektivní právo porušeno.“* (Nález bývalého československého nejvyššího správního soudu č. 19 707/31 ze dne 7. 1. 1932, publ. pod č. Boh. A 9597/1932). S přímým odkazem na předchozí judikát převzalo dosavadní závěry o nepřipustnosti správních žalob na neuplatnění dozorčího prostředku i správní soudnictví demokratické České republiky (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 A 39/99 ze dne 10. 7. 2000, publ. pod č. 762/2001 v časopise Soudní judikatura) a setrvává na něm konstantně až do současnosti (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 6 A 153/2002-18 ze dne 29. 4. 2003, publ. pod č. 14/2003 Sb. r. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Afs 35/2013-30 ze dne 7. 8. 2013, rozsudek

Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 85/2015-36 ze dne 27. 7. 2016). Žalobkyně tak nemohla být vyrozuměním žalovaného na svých právech zkrácena. Rozhodne-li se správní orgán neužít svůj dozorčí prostředek, pak tento jeho postup nemůže podléhat soudnímu přezkumu, zaměřenému na ochranu veřejných subjektivních práv jednotlivců; tím méně mohou soudnímu přezkumu podléhat důvody, pro které se tak správní orgán rozhodl. Právní názor žalovaného, proti němuž žalobkyně brojí, byl základem postupu, který se nijak nedotýká veřejných subjektivních práv žalobkyně, a proto nemůže podléhat hodnocení správního soudu.

Soud proto žalobu podle § 87 odst. 3 s. ř. s. pro nedůvodnost zamítl.

Nad rámec potřebného odůvodnění pak soud konstatuje, že se neztotožňuje s žalobkyniným výkladem ustanovení § 96 odst. 1 správního řádu, dle něž „usnesení o zahájení přezkumného řízení lze vydat nejdéle do 2 měsíců ode dne, kdy se příslušný správní orgán o důvodu zahájení přezkumného řízení dozvěděl, nejpozději však do 1 roku od právní moci rozhodnutí ve věci“. Z uvedeného ustanovení zcela jasně vyplývá, že jsou v něm stanoveny dvě lhůty – jedna dvouměsíční subjektivní a jedna objektivní jednorozměrná, které se obě vztahují k usnesení o zahájení přezkumného řízení. Na tomto stanovisku stojí i Nejvyšší správní soud v rozsudku rozšířeného senátu č. j. 2 As 74/2013-45 ze dne 9. 12. 2014, jehož se žalobkyně dovolávala. Nejvyšší správní soud v tomto rozhodnutí pouze dovodil, že lhůty dle § 96 odst. 1 se uplatní i ve zkráceném přezkumném řízení, vždy však stál na stanovisku, že obě lhůty v uvedeném ustanovení jsou stanoveny pro zahájení přezkumného řízení.

O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť procesně úspěšný žalovaný se práva na náhradu nákladů řízení vzdal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Krajský soud v Ostravě
dne 5. dubna 2017

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu